

Türkiye Metal İşkolu'nda Faaliyet Gösteren Sendikalar Arasında Diyalog ve İşbirliğine Dair Ortak Anlaşma

Giriş

Dünya işçileri, başka bir küreselleşme modeli için mücadele etmektedir. Ulusal hükümetlerin ve küresel kurumların yönlendirdiği neoliberal politikalara karşı durmak ve merkezine insanı koyan; demokrasiye, ülkelerarası toplumsal ve ekonomik adalete dayanan yeni bir ekonomik ve toplumsal model için kavga vermek, dünyadaki tüm sendikalar için bir zorunluluktur.

Bu temelde, tüm dünya ve Avrupa kıtasının sanayi işçileri, mevcut ekonomik sistemin yarattığı eşitsizliğe, yüksek işsizlik oranlarına ve yoksulluğa karşı mücadelede birleşik bir güç oluşturmak adına hem küresel, hem de Avrupa düzeyinde sendikalarını kurdular.

Bu amaca yönelik olarak, özellikle tüm işçileri etkileyen zorlukların bulunduğu dönemlerde, sendikal hareketteki bölünmelerin üstesinden gelmek ve diyalog ile işbirliğini geliştirmek çok kritik bir öneme sahiptir. Bu anlamda, hem Küresel Sendika, hem de Avrupa Sendikası, herhangi bir aynı ülke içindeki sendikalar arasında işleyen işbirliği anlaşmaları oluşturma süreçlerine destek vermektedir.

Hükümetler ve işverenlerin, kendi çıkarlarını ve kârlarını korumak adına sendikal harekette bölünmeler yaratma ve tetiklemede, önemli payları bulunmaktadır. Sendika karşıtı yasaların çıkartılması, fiili müdahaleler yaratılması ve işçilerin temel hak ve özgürlüklerinin yok edilmesi ya da en azından kısıtlanması istikametinde değişik yapılanmaların oluşturulmasında en büyük rolü hükümetler ve işverenler oynamaktadır.

Bu ilkeleri paylaşan Türkiye metal işkolunda faaliyet gösteren ve aşağıda imzası bulunan sendikalar, ulusal ekonominin en önemli parçalarından biri olan metal sektöründe, belli bir seviyede sendikalararası bir diyalog ve işbirliğinin varlığının Türkiye sendika hareketi ve özellikle metal işkolu için hayati önem arz ettiğine kuvvetle inanmaktadır.

Bu çerçevede, anlaşmada imzası bulunan sendikalar, aşağıda belirtilen prensip ve süreçler üzerinde mutabakat sağlamışlardır:

1- Sendikal Örgütlenme ve Üye Kaydına İlişkin Temel Prensipler

Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, sendikal örgütlenme ve üye kaydına ilişkin sendikal faaliyetlerinde aşağıdaki prensiplere olan kesin inanç ve bağlılıklarını ifade ederler:

1. ILO'nun 87 ve 98 sayılı Sözleşmeleri temelinde, her işçinin kendi özgür iradesiyle bir sendikaya katılmaya ve toplu sözleşme güvencesinden faydalanmaya hakkı vardır;
2. İşçiler, sendikaya üyelikleri, sendikada üye olarak kalıp kalmamaları, sendika değiştirmeleri ve sendikadan ayrılmaları konusunda kendi kararlarını istedikleri herhangi bir zamanda vermekte özgürdürler;
3. İşçiler, işverenler ve/veya hükümet tarafından, bir sendikaya üye olmak ya da olmamak; bir sendikadan istifa etmek; ve diğer bir sendikaya üye olmak konularında hiç bir şekilde zorlanamaz, baskı altına alınamaz ve tehdit edilemez;

4. İşçiler yalnızca özgür iradeleriyle bir sendikaya üye oldukları için işten çıkartılmamalıdır. Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, işverenler ve/veya hükümetler tarafından uygulanan bu tür stratejilere şiddetle karşı çıkma kararlılıklarını açıkça beyan ederler;
5. İşverenler sendikal örgütlenme kampanyalarında tamamen tarafsız olmalı, sendikaların tanınması ve yetkilendirilmesi konusunda etki edecek bir rol oynamamalıdır;
6. Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, kendi sendikalarına üye olmayı ön plana çıkartacak şekilde işverenler ve hükümetlerle herhangi bir angajmanda bulunmaktan uzak duracaklardır;
7. Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, herhangi diğer sendikayı aşağılamayacak ve/veya hakarete maruz bırakmayacaktır.

Bu prensipler temelinde, aşağıda imzası bulunan sendikalar, rutin sendikal uygulamalarında aşağıdaki faaliyetlere bağlılıklarını belirtirler:

1. Her işçi kendi özgür iradesi ile bir sendikaya üye olma ya da sendikasını değiştirme hakkına sahiptir. Tüm sendikalar, metal işkolunda sendikal örgütlülüğün ve toplu sözleşme kapsamının artırılması amacıyla, sendikal örgütlenme ve üye kaydetme kampanyaları esnasında örgütsüz işyerlerine öncelik verecektir.
2. Tüm sendikalar, örgütlenme ve toplu iş sözleşmesi süreçlerinde, birbirini destekleyecek ve işverenler ile hükümet karşısında birlik içinde olacaktır.
3. Halihazırda sendikal örgütlülüğün olduğu işyerlerinde, işçilerin başka bir sendikaya üye olmak istemesi durumunda, bu anlaşmada tanımlanan süreçler üzerinden bir çözüm aranacaktır.

II –Sendikalar Arası Devamlı Diyalog ve Uyuşmazlık Çözüm Süreci

Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, ortak sorunlara yönelik uygun işbirliği ve ortak anlayış geliştirmek ve aralarındaki her tür uyuşmazlığı çözebilmek için, sendikalar arası devamlı diyalogu öncelikli yöntem olarak kabul etmeyi kuvvetle desteklerler.

Temel olarak diyalog ve işbirliği için ortak zemin yaratmak, anlaşmada imzası bulunan sendikaların ortak sorumluluğudur. Sendikaların gerekli gördüğü hal ve zamanlarda, IndustriALL Global Union (IndustriALL Küresel Sendika) ve IndustriAll European Trade Union (IndustriAll Avrupa Sendikası) belli vakalarda destek sağlayabilir.

Bu çerçeve içerisinde:

1. Bir işyerinde veya işletmede birden fazla sendikanın örgütlenme ve toplu pazarlık yetkisi almak istediği durumlarda, tüm sendikalar, gereksiz ve yıkıcı rekabete girmeksizin işçilerin yararına uygun bir çözüm bulmak için ellerinden gelenin en iyisini yapacaklardır;
2. Herhangi bir uyuşmazlık halinde, anlaşmada imzası bulunan sendikalar işçilerin zarar görmesini engellemek için iyi niyet çerçevesinde bir araya geleceklerdir;
3. Anlaşmada imzası bulunan tüm sendikalar herhangi bir uyuşmazlığı çözmek için ellerinden geleni yapacak ve uyuşmazlığın işçiler yararına ilerletilmesini sağlayacaktır.

II/1 – Sendikalar Arası Devamlı Diyalog

1. Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, ortak konuları tartışmak, bilgi ve deneyim paylaşmak, çeşitli konular hakkında ortak duruş sergilemek ve gerekli ve mümkün olduğu hallerde ortak eylemler geliştirmek için her yıl en az bir kez, yüksek seviyeli,

özellikle genel başkan seviyesinde katılımı bir araya gelme konusunda mutabakat sağlamışlardır.

2. Bu toplantılar, diğer konuların yanı sıra aşağıdaki başlıkları ele alabilir:
 - Türkiye'deki genel durum, özel olarak da metal sektörünün durumu;
 - Metal sektörünün alt sektörlerindeki ve önde gelen şirketlerdeki ekonomik gelişmeler;
 - İşsizlik durumu, çalışma koşulları, ücretler ve sektördeki diğer bağlı konular;
 - Sektörel ve şirket seviyesindeki toplu sözleşme pazarlıkları; işverenlere karşı ortak duruş;
 - Toplantı zamanında uyuşmazlıkların bulunduğu belirli işyeri ve işletmelerdeki vakalar;
 - Ortak çıkarılarla ilgili herhangi diğer konular
3. Toplantıların tarihi, yeri ve gündemi genel başkanlar tarafından belirlenecek ve toplantıdan makul bir süre önce ilgililere iletilecektir. Toplantıların ev sahipliğinin sendikalar tarafından dönüşümlü olarak yapılması tercih edilecektir.
4. Acil durumlarda anlaşmada imzası bulunan sendikaların birisi olağanüstü toplantı talep edebilir.
5. Anlaşmada imzası bulunan sendikalar toplantı katılımcılarını seçerek diğer sendikalara toplantıdan önce bildirecektir.

II/2 – Adli Süreçler ve Davalar

Anlaşmada imzası bulunan sendikalar mümkün olduğunca birbirlerine karşı adli süreçlere girmekten ve dava açmaktan kaçınmak için ellerinden geleni yapacaklardır, zira bu tür davaların hem sendikaların kendisine, hem de Türkiye'deki hareketin tümüne zarar verme potansiyeli çok yüksektir.

II/3 – Referandum: Amacı, Koşulları, Süreci, Sonuçları ve Tanınması

Amaç:

1. Sendikanın tanınması ve toplu pazarlık yetkisi hakkında açılan davaların önüne geçmek için, sendikalararası diyalogun çözüme ulaşmadığı durumlarda, anlaşmada imzası bulunan sendikalar işçilerin çıkarlarını en iyi şekilde koruyabilmek ve savunabilmek için referanduma gitmeyi kabul ederler.
2. Referandum, henüz sendikalaşmamış ve bir toplu iş sözleşmesi (TİS) bulunmayan işyerlerinde düzenlenebilir.
3. Bu tür durumlar için, anlaşmada imzası bulunan sendikalar öncelikle giriş bölümünde, Bölüm I, II, II/1 ve II/2'de belirtilen ilkelerin uygulanacağını kabul eder.
4. Konunun tarafı olan sendikalardan biri için kullanılan diğer çözüm yöntemlerinin hiç biri tatminkâr sonuç üretmiyorsa, o sendika, işçilerin tercihini netleştirmek için ilgili işyerindeki/işletmedeki tüm işçiler arasında bir referandum düzenleme arzusunu belirtebilir.
5. Bir sendikanın böyle bir dileği dile getirmesi halinde, diğerleriyle konsensüs sağlanmaya çalışılacaktır.
6. Konsensüs oluşmaması halinde, aşağıdaki koşullar uyarınca bir referandum düzenlenecektir:

Koşullar:

1. Yukarıda belirtilen "Amaç" bölümün 2 numaralı bölümü çerçevesinde bir işyerinde/işletmede çalışanların %15'ini ' e-devlet sistemi ile resmi olarak temsil eden bir sendikanın talep etmesi halinde bir referandum çağrısı ve organizasyonu yapılır. Bu durumda, çalışan sayısı Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) resmi rakamları üzerinden; resmi sendika üyelikleri de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından tutulan kayıtlardan, işçilerin resmi olarak bir sendikaya katılabilmelerini sağlayan e-devlet sistemi üzerinden hesaplanacaktır. Referanduma yalnızca ilgili işyerinde/işletmede çalışanların en az yüzde 15'ini temsil eden sendikalar katılabilir. Tüm sendikaların sisteme eşit erişim hakkı olduğundan, imzacı sendikalar bu rakamları doğru kabul etmeyi kabul eder.
2. İşçilerin işveren tarafından bir sendikadan ayrılıp bir diğerine üye olmaya zorlandıkları durumlarda, referandum için sendika üyelikleri hesaplanırken, bu türden geçişlerden önceki rakamlar esas alınacaktır.
3. Sendikal örgütlenmeyi imkânsız hale getirmek için işverenin örgütlenme sırasında toplu işe alım yaparak çalışan sayısını artırması durumunda, böylesi fazladan çalışan rakamları da referandum hesaplarında dikkate alınmayacaktır.
4. İlgili sendikaların hiç biri referanduma gidilmesine karşı çıkmayacaktır. Anlaşmada imzası bulunan sendikaların tümü referandumun kötüye kullanılmaması gereken bir araç olduğunu, aksi takdirde işlevsiz kalma riski oluşacağını anlar ve kabul eder.

Süreç:

1. Referandum, bir sendikanın yukarıdaki koşullar dahilinde talep etmesini takip eden altı haftalık süre içerisinde düzenlenecektir.
2. Her referandum için bir yürütme komitesi kurulacaktır. Komiteye, konuyla ilgili tüm sendikalardan eşit sayıda üye katılacaktır. Komite konsensüs temelinde çalışacaktır. İlgili sendikaların ortak talebi doğrultusunda, IndustriALL Küresel Sendika ve/veya Avrupa Sendikası temsilcileri gözlemci olarak bulunabilir. Hem küresel hem de Avrupa çapındaki organizasyonlar, katılımcılarını kendi görevlilerinden ve diğer üye sendikaların temsilcilerinden oluşturabilirler. .
3. IndustriAll Avrupa Sendikası ve/veya IndustriALL Küresel Sendika'nın katılımı ve fikri herhangi bir aşamada talep edilebilir. Katılımın türü a) başlangıç aşamasında ve bir referandum düzenlenmesi gerekip gerekmediği kararını vermek; b) yukarıda Koşullar Bölümü'nün 1 nolu bendinde belirtilen gerekli eşiği doğrulamak; c) gizli oylamada hazır bulunmak; d) fikir ve/veya öneri oluşturmak konularında olabilir.
4. Referandum gizli oylamayla yapılacaktır. İlgili sendikalardan eşit sayıda temsilci oylama esnasında yalnızca gözlemci olarak (propaganda amacıyla değil), bulunacaktır.
5. Yürütme Komitesi aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:
 - a. Referandumun yerini, tarihini ve takvimini belirlemek;
 - b. Oy pusulalarını hazırlamak;
 - c. Bilgilendirici malzemeleri hazırlanmak;
 - d. SGK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından sağlanan resmi rakamlara göre referandumda oy verebilecek çalışanların listesini hazırlamak. Yürütme Komitesi en iyi sonucu alabilmek için, referanduma yalnızca toplu iş sözleşmesinin kapsadığı çalışanların katılması için özel özen gösterecektir.
 - e. Referanduma dair yapılması gereken tüm diğer işler.
6. Yürütme Komitesi referandum için işçilerin kendilerini oy vermekte özgür ve rahat hissedecekleri bir ortam yaratacaktır.

7. Yürütme Komitesi oy verecek işçilere yönelik (fiziksel ya da sözlü) her türlü şiddeti, baskıyı ya da tehdidi engellemek için tüm gerekli önlemleri alacaktır.
8. Gizli oylama makul ve yapıcı bir ruhla, bir sendikanın bir diğerine karşı şiddet, hakaret ya da tehdit sergilemediği bir ortamda gerçekleştirilecektir.

Sonuçlar:

1. Gizli oylamanın sonucu olarak, oylamada oyların çoğunluğunu alan sendika, işçileri resmi olarak temsil etme ve toplu iş sözleşmesi pazarlığı süreçlerini, tanınmış tek sendika olarak sürdürme haklarını elde edecektir. Bu anlaşmada ortaya konan ilkeler uyarınca, hiçbir işçi oylama sonuçları dolayısıyla sendika değiştirmeye zorlanmayacaktır.
2. Referandumun sonucu tüm sendikalar tarafından kabul edilecek ve tanınacaktır. Sonuca hiçbir koşulda hiçbir sendika tarafından yasal itiraz yapılmayacaktır.
3. Eğer ilgili sendikalardan biri, referandum sürecinde usulsüzlük yapıldığını düşünürse, itirazlarını IndustriAll Avrupa ve IndustriALL Küresel Sendikalarına yapabilir.

Tanınma:

1. Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, referandum sonucunda işçilerin özgür arzu ve iradelerini kabul etmeye hazır olacak; referandum öncesinde, esnasında ya da sonrasında işçilere kabul ya da reddetmeleri konusunda baskı yapmayacaktır.
2. Yürütme Komitesi, referandum öncesinde katılımcı sendikalarla birlikte ilgili işvereni referandumun sonuçlarını kabul edip uygulamaya, kamuoyu önünde hep birlikte çağırılacaktır.
3. İlgili işverenin bu taahhütü yazılı olarak yapması talep edilecektir.

III – Sendikal Yapıların Demokratik Karakteri

Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, örgütlenme özgürlüğü, sendikaların iç yapısı, demokratik ilkeler ve toplu pazarlık konularında uluslararası olarak kabul edilmiş norm ve standartlara uyacaklardır.

Anlaşmada imzası bulunan sendikalar, örgüt içi düzenli seçim ilkesine bağlıdırlar ve seçimlerin sendika içindeki resmi karar organları tarafından, demokratik, açık ve şeffaf şekilde yapılması hususunda anlaşmaya varılmıştır.

Ayrıca şube ve işyeri düzeyinde temsilin de açık ve demokratik seçimler sonucunda oluşması gerektiği konusunda anlaşmaya varılmıştır.

IV – Küresel ve Avrupa Sendikalarına Üyelik

Girişte de belirtildiği gibi, sendikal güç ve birlik hem Avrupa hem de Küresel Sendika'da tesis edilmelidir. Anlaşmada imzası bulunan sendikalar IndustriAll Avrupa Sendikası ve IndustriALL Küresel Sendikası'nın Türkiye'deki tüm üretim, enerji ve madencilik sektörlerindeki sendikalar tarafından güçlendirilmesi gerektiğine kesinlikle inanmaktadır.

Avrupa ve Küresel Sendikaların toplantı ve faaliyetleri, Türkiye'deki tüm sanayi işkolu sendikalarının bir araya gelmek ve sendikaların gücünü artırmak için buluşma noktası olması gerekir.

Birleşik Metal-İş Sendikası, bu anlaşmanın imzalanmasının ardından, Türk Metal Sendikası'nın IndustriALL Küresel Sendika ve IndustriAll Avrupa Sendikası'na üyeliğini destekleyecektir.

Bu süre içinde, anlaşmada imzası sendikalar, yapıcı olmaya devam edecek ve birbirlerine karşı saldırgan dil içeren herhangi bir kamusal açıklamadan kaçınacaktır.

V – Süre

Bu süresiz bir anlaşmadır.

VI – Takip ve Değerlendirme

Bu ortak anlaşma Türkiye metal işkolunda çalışan işçilerin yüksek çıkarları için, IndustriALL Küresel Sendika ve IndustriALL Avrupa Sendikası'nın şahit olarak hazır bulunmasıyla imzalanmıştır.

Avrupa ve küresel çapta ilişkili tüm sendikalar için önemi göz önüne alındığında, bu anlaşma, hem Avrupa hem de Küresel Sendikalarının katılımıyla en az yılda bir kez değerlendirilecektir.

Anlaşmada imzası bulunan tüm sendikalar, acil bir durumda toplantı talep etme hakkına sahiptir.

Eğer anlaşmada imzası bulunan sendikalardan birinin bu anlaşmanın gerek ve koşullarını ve de ruhunu ihlal ettiği rapor edilir ve tutum, uygulamalar ya da eylemleri değiştirmeye yönelik düzenli talepler yok sayılırsa, IndustriAll Avrupa ve IndustriALL Küresel Sendikalarının karar alma organlarının söz konusu sendikayı üyelikten çıkartması talep edilebilir.

Istanbul/Ankara,

İmzacı Sendikalar

Birleşik Metal-İş

AZAN JERDAROGU

IndustriALL Küresel Sendika

Türk Metal
PEVRUL KAVLAK
GENEL BAŞKAN

Şahitler

IndustriAll Avrupa Sendikası